

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Organización e Xestión de Museos	Código	710521011	
Titulación	Mestrado Universitario en Estudos Avanzados en Museos, Arquivos e Bibliotecas			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	Villaverde Solar, Dolores	Correo electrónico	dolores.villaverde@udc.es	
Profesorado	Villaverde Solar, Dolores	Correo electrónico	dolores.villaverde@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia Organización e Xestión de Museos pretende achegar ao alumno ao coñecemento da organización e programación dos fondos e exposicións Museos. Atende tamén á proxección exterior a través da xestión pedagóxica, ao estudo e divulgación e á presenza de organismos e asociacións no ámbito dos museos e intercambio e dinamización social dos mesmos. Así mesmo, pretende mostrar novas vías e camiños que se abren paso no mundo da xestión do Patrimonio museable material e inmaterial.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	CE1 ? Estar capacitado para investigar en temas de patrimonio cultural e bibliográfico documental
A2	CE2 ? Coñecer e manexar as técnicas museográficas e historiográficas
A3	CE3 ? Saber manexar e aplicar as novas tecnoloxías no eido do patrimonio cultural e bibliográfico documental
A4	CE4 ? Saber manexar estratexias de márketing cultural
A5	CE5 ? Estar capacitado para a xestión en museos
A6	CE6 ? Estar capacitado para a xestión en arquivos históricos e bibliotecas patrimoniais
A7	CE7 ? Coñecer o marco xurídico e as institucións que regulan a protección e conservación do patrimonio cultural e bibliográfico-documental
A8	CE8 ? Estar capacitado para a posta en valor e a difusión do patrimonio culturale bibliográfico documental
A9	CE9 ? Ter capacidade como xestor cultural e patrimonial
A10	CE10 ? Estar capacitado para deseñar, xestionar e organizar exposicións permanentes e temporais
A11	CE11 ? Estar capacitado para a xestión no ámbito do turismo cultural e patrimonial
A13	CE13 ? Estar capacitado para deseñar novos recursos para museos, arquivos e bibliotecas no ámbito da Sociedade do Coñecemento
A14	CE14 ? Contribuír ao deseño e mellora de contenedores e de proxectos culturais e patrimoniais
A15	CE15 ? Ter capacidade para catalogar e organizar coleccións patrimoniais
B1	CB6 ? Posuir e comprender os coñecementos que acheguen una base u oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas a miúdo nun contexto de investigación
B2	CB7 ? Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos nunha base ou oportunidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB8 ? Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partires dunha información que sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexión sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B4	CB9 ? Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sin ambigüidades
B5	CB10 ? Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que haberá de se en gran medida autodirixido ou autónomo
B6	CG1 ? Expressarse correctamente, tanto de xeito oral como escrita nas linguas oficiais da comunidade autónoma

B8	CG3 ? Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicación (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ao longo da súa vida
B9	CG5 ? Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras
B10	CG6 ? Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información disponible para resolver os problemas cos que deben de enfrontarse
B12	CG8 ? Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade
C1	CT1 ? Capacidade de análise e síntese
C2	CT2 ? Capacidade de resolución de problemas
C3	CT3 ? Habilidades para localizar e analizar información de fontes diversas
C4	CT4 ? Capacidade de crítica e autocrítica
C5	CT5 ? Capacidade de innovar
C6	CT6 ? Capacidade de organización e planificación
C8	CT8 ? Traballar de forma colaborativa
C9	CT10 ? Incorporas as TIC no proceso de investigación e a xestión da información, no análise de datos e a difusión e comunicación de resultados
C10	CT11 ? Ter capacidade para actualizar os coñecementos, metodoloxías e estratexias na práctica profesional

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
1. A capacidade e destreza que debe alcanzar o alumno no coñecemento das técnicas e sistemas de funcionamento dos centros de exposicións e museos.	AP5 AP6 AP9 AP10 AP11	BP2 BP4 BP8	CP1 CP2 CP3 CP9
2. Capacidade para o estudo comparado coas distintas alternativas de organización de museos existentes.	AP5 AP10 AP11	BP1 BP6 BP12	CP1 CP2 CP5 CP6 CP10
3. Capacidade de análise e crítica que permita o estudo e a investigación de toda a materia competente no campo da organización e xestión de museos.	AP1 AP2 AP3 AP4 AP5 AP7 AP8 AP10 AP11 AP13 AP14 AP15	BP3 BP5 BP9 BP10	CP1 CP2 CP4 CP5 CP6 CP8 CP10
4. Elaborar e expoñer traballos en equipo relacionados cos temas explicados en clase, aplicando os coñecementos previos dados para a súa realización, no que concierne ao mundo da xestión de museos.	AP5 AP8 AP10 AP11 AP14 AP15	BP2 BP3 BP4 BP12	CP2 CP3 CP6 CP8 CP10

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Para qué serve a xestión de museos? 2. Quen xestiona os museos? 3. Cómo se xestionan os museos?	1.1. Obxectivos da xestión de museos 2.1 estrutura da xestión de museos 3.1 Métodos da xestión de museos

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A5 A6 A9 A10 A13 A14 A15 B2 B3 B4 B5 C1 C6 C9	10	0	10
Saídas de campo	A4 B2 B3 B5 B9 B10 C5 C6 C10	2	0	2
Portafolios do alumno	A1 A2 A4 A8 A10 A13 A14 B2 B6 B12 C1 C2 C4 C8 C10	6	27	33
Presentación oral	A3 A7 B4 B6 B8 C1	3	0	3
Proba mixta	A1 A5 A6 A9 A11 A15 B1 B3 B12 C2 C3 C10	2	20	22
Atención personalizada		5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral dos contidos esenciais correspondentes aos temas do programa, que poderá ser apoiada por medios audiovisuais. Proposta de exemplos e modelos. Resposta a dúbidas e preguntas.
Saídas de campo	Posibilidade de realizar unha visita a algún museo ou exposición que permita complementar os conceptos estudados en clase.
Portafolios do alumno	Cartafol que reúne virtualmente (a través da plataforma moodle) os traballos dos alumnos: resumos, recensións críticas, traballos nos que demostran a capacidade de aplicación dos coñecementos adquiridos nas sesións maxistras, exercicios de análise ou relacionados coa catalogación, conclusións de procuras de información utilizando as TIC, recensións de visitas a exposicións... Poderán propoñerse traballos en grupo ou individuais.
Presentación oral	Ao longo das clases procurarase a interacción entre o alumnado e profesorado de modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica. Os alumnos terán que falar de/expoñer os traballos que se incluírán no portafolios.
Proba mixta	Método de avaliación dos coñecementos e habilidades adquiridos polo alumnado, podendo combinar distintos tipos de preguntas: preguntas de resposta curta (pechada ou non) e outras algo máis extensas para que o alumno reflexione sobre os contidos tratados na materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Sesión maxistral Portafolios do alumno Proba mixta	As titorías da materia permitirán ao alumnado resolver dúbidas sobre os contidos, a forma de preparar o exame, traballos tutelados, traballos do portafolios e calquera outra actividade orientada ao longo do curso. Empregaranse preferentemente as titorías presenciais e o correo electrónico e o chat de Teams. Acordándose previamente coa profesora, poderanse tamén realizar titorías por vídeo-conferencia a través de Teams.
--	---

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Portafolios do alumno	A1 A2 A4 A8 A10 A13 A14 B2 B6 B12 C1 C2 C4 C8 C10	Valorarase a adecuación ás pautas marcadas para cada actividade, o contido, as achegas por parte dos alumnos, a coherencia da súa estrutura, a redacción e presentación. Poderán especificarse outros criterios de avaliación particulares no momento da presentación das actividades aos alumnos.	50
Presentación oral	A3 A7 B4 B6 B8 C1	Terase en conta a participación nas aulas expoñendo o traballo propio e outras achegas de interese por parte dos estudantes reflexionando sobre os temas propostos pola profesora ou plantexando dúbidas de forma constructiva.	10
Proba mixta	A1 A5 A6 A9 A11 A15 B1 B3 B12 C2 C3 C10	Valorarase a adecuación das respostas ás preguntas plantexadas, o nivel de coñecementos demostrado, a ausencia de erros, as achegas persoais, así como a capacidade do alumnado para sintetizar, desenvolver, comparar ou relacionar de forma autónoma o contido teórico-práctico da materia. Terase en conta a expresión, corrección ortográfica e presentación, que poderán restar puntos.	40

Observacións avaliación

O alumnado con dispensa académica realizará as seguintes probas: lecturas, proba de asociación e traballo tutelado, sendo un 50% da avaliación as dúas primeiras probas e o traballo tutelado outro 50 %. Se arbitrarán dacordo co alumnado nesta situación as medidas de atención necesarias.

Fontes de información

Bibliografía básica

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA MANUALES: ALONSO FERNÁNDEZ, L.: Museología. Introducción a la teoría y práctica del Museo, Madrid, Istmo, 1993. LEÓN, A.: El Museo. Teoría, praxis y utopía, Madrid, Cátedra, 1978. RICO, J.C., Manual práctico de Museología y técnicas expositivas. Madrid. Ed. Silex, 2006. LIBROS:AA.VV.: Los grandes museos históricos, Madrid, Amigos del Museo del Prado, 1995. ALONSO FERNÁNDEZ, L.: Diseño de exposiciones. Concepto, instalación y montaje, Madrid, Alianza, 2001. AVILA, A.: El arte y sus museos, Barcelona, Ed. Serbal, 2003. BELCHER, M.: Organización y diseño de exposiciones, su relación con el museo, Gijón, Ed. Trea, 1994. BELLIDO GANT, M.L.: Arte, museos y nuevas tecnologías, Gijón, Trea, 2001. BOLAÑOS, M.: Historia de los Museos en España, Gijón, Ed. Trea, 1997. CABALLERO ZOREDA, L.: Funciones, organización y servicios de un museo, Madrid, MAN, 1982. CASTRO MORALES, F. Y BELLIDO GANT, M.L. (eds.): Patrimonio, museos y turismo cultural: claves para la gestión de un nuevo concepto de ocio, Córdoba, Universidad de Córdoba, 1998. GARCÍA BLANCO, A.: Didáctica del Museo. El descubrimiento de los objetos, Madrid, Ed. de la Torre, 1994. GARCÍA BLANCO, A.: La exposición un medio de comunicación, Madrid, Akal, 1999. HERNÁNDEZ HERNÁNDEZ, F.: El museo como espacio de comunicación, Gijón, Trea, 1998. HOOPER-GREENHILL, E.: Los museos y sus visitantes, Gijón, Ed. Trea, 1998. ICOM: Status. Code de déontologie professionnelle. ICOM. París. 1990 (la versión más reciente de los estatutos puede consultarse en Internet: www.icom.museum/status/html#2). MARINÉ ISIDRO, M.: Museos en el estado de las autonomías, Madrid, Fundación BBVA, 2001. MONTANER, J.M.: Museos para el nuevo siglo, Barcelona, G. Gili, 1995. MOORE, K. (ed.): La gestión del museo, Gijón, Trea, 1998. REUBEN HOLO, S.: Más allá del Prado. Museos e identidad en/a España democrática, Madrid, Akal, 2002. Colección: Arte y Estética 64. RICO, J.C.: Museos, arquitectura, arte: Los espacios expositivos, Madrid, Silex, 1994. SALAS LÓPEZ, F.: El museo, cultura para todos, Madrid, Ministerio de Cultura, 1980. SANZ-PASTOR, C. y FERNÁNDEZ DE PIÉROLA, C.: Museos y colecciones de España, Madrid, Ministerio de Cultura, 1980. VVAA. Elena Rosera Caicedo (coord.) Los servicios de información y documentación en el marco de la cultura y el arte contemporáneo. Ediciones Trea. 2008. REVISTAS: Museo. Asociación Profesional de Museólogos de España. Madrid. Museological News. Reinwad Academy. Leiden. Museum. ICOM. París. Museum News. Washington D.C. P.H. Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico. Sevilla. Publics et Musées. Presses Universitaires de Lyon. Revista de Museología. Madrid. INTERNET International Council of Museums (ICOM) : www.icom.org Código de deontología profesional (todo en la página de estatutos): www.icom.museum/statuts.html Internacional Comité for the Training of Personnel (ICTOP): www.city.ac.uk/ictop/ Internacional Comité for Museology (ICOFOM): www.umu.se/pordic.museology/icofom.html A profesora poderá proporcionar nas clases bibliografía específica para cada un dos temas e actividades a desenvolver, co fin de adecuar e actualizar de maneira continua os contidos da materia.

Bibliografía complementaria	<p>BIBLIOGRAFÍA ESPECÍFICA-- ABELLA PONS, Jordi. "La situación de los museos colecciones, centro de interpretación y otros equipamientos patrimoniales del Alto Pirineo catalán" en ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki (coord.) Patrimonios culturales y museos: más allá de la Historia y del Arte. Edit.:Universidad del País Vasco. 2007, pp. 111-128. ISBN: 84-9860-000-1 --ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki. "Las dimensiones sociales y culturales del patrimonio edificado: una propuesta para su estudio?" en ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki (coord.) Patrimonios culturales y museos: más allá de la Historia y del Arte. Edit.:Universidad del País Vasco. 2007, pp. 153-183. ISBN: 84-9860-000-1 -- ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki (coord.) Patrimonios culturales y museos: más allá de la Historia y del Arte. Edit.:Universidad del País Vasco. 2007. ISBN: 84-9860-000-1. -- BARCIELA GARRIDO, Pilar: Exposicións e programas expositivo? en: Museus do Eixo Atlántico. Coord. Mário Armando Nogueira Pereira de Brito y José Manuel Hidalgo Cuñarro. Ed. Gráficas Planeta, S.L. 2004, pp. 113-126. -- DELGADO MÉNDEZ, Aniceto: "La patrimonialización de un territorio a través de los museos etnográficos: el caso de Extremadura?" en ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki (coord.) Patrimonios culturales y museos: más allá de la Historia y del Arte. Edit.:Universidad del País Vasco. 2007, pp. 89-110.ISBN: 84-9860-000-1 -- GARCÍA GALLEGO, Aurelio: "Experiencias de desarrollo local en el Pirineo aragonés basadas en la valorización del patrimonio" en ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki (coord.) Patrimonios culturales y museos: más allá de la Historia y del Arte. Edit.:Universidad del País Vasco. 2007, pp. 137-152. ISBN: 84-9860-000-1 -- GARRADAS, Cláudia. ?Panorámica dos museos de arte en Galicia? en: Museus do Eixo Atlántico. Coord. Mário Armando Nogueira Pereira de Brito y José Manuel Hidalgo Cuñarro. Ed. Gráficas Planeta, S.L. 2004, pp. 77- 90. -- MAGALHÃES, Ivone. ?As montaxes expositivas nos museos da rexión atlántica Galega? en: Museus do Eixo Atlántico. Coord. Mário Armando Nogueira Pereira de Brito y José Manuel Hidalgo Cuñarro. Ed. Gráficas Planeta, S.L. 2004, pp. 127-139. -- PALOMAR I ABADIA, Salvador: "Patrimonio, conocimiento y dinamización: una experiencia de trabajo en el Priorat (Catalunya)" en ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki (coord.) Patrimonios culturales y museos: más allá de la Historia y del Arte. Edit.:Universidad del País Vasco. 2007, pp. 129-136. ISBN: 84-9860-000-1 -- SÁNCHEZ BARGIELA, Rafea.,?Os Museus de Arqueología e Etnología. Elos de una política turístico-cultural comum?? en: Museus do Eixo Atlántico. Coord. Mário Armando Nogueira Pereira de Brito y José Manuel Hidalgo Cuñarro. Ed. Gráficas Planeta, S.L.. 2004, pp. 33-46. -- SEMEDO, Alice. ?Historia dos Museos en Galicia?. en: Museus do Eixo Atlántico. Coord. Mário Armando Nogueira Pereira de Brito y José Manuel Hidalgo Cuñarro. Ed. Gráficas Planeta, S.L.. 2004, pp. 5-32. -- VILLAR QUINTEIRO, Rosa: ?A actividade didáctica nos museos da rexión atlántica Galega. Breve estado da cuestión? en: Museus do Eixo Atlántico. Coord. Mário Armando Nogueira Pereira de Brito y José Manuel Hidalgo Cuñarro. Ed. Gráficas Planeta, S.L. 2004, pp. 140-150.</p>
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Museografía/710521010

Patrimonio Cultural e Museoloxía/710521002

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías